

Heerlen

De heer P.F. Reijns
Alhier

Heerlen,
30 juni 2026

Documentnummer
878594

Onderwerp
Beantwoording vragen ex. art. 33 RvO.

Geachte heer Reijns,

Naar aanleiding van uw vragen d.d. 9 juni 2026 inzake Thuisonderwijs delen wij u het volgende mede.

Vraag 1

Hoeveel leerplichtige kinderen in de gemeente Heerlen maken momenteel gebruik van een vrijstelling van de leerplicht op grond van artikel 5 onder b van de Leerplichtwet (overwegende bedenkingen tegen de richting van het onderwijs)?

Antwoord

Dat zijn er 11.

Vraag 2

Hoe heeft dit aantal zich ontwikkeld in de afgelopen vijf jaar?

Antwoord

2020-2021 –	4 vrijstellingen,
2021-2022 –	7 vrijstellingen,
2022-2023 –	10 vrijstellingen,
2023-2024 –	11 vrijstellingen,
2024-2025 –	14 vrijstellingen.

Vraag 3

Heeft de gemeente Heerlen inzicht in het aantal kinderen dat daadwerkelijk thuisonderwijs ontvangt op basis van deze vrijstelling?

Antwoord

Nee. Er is geen enkele instantie bevoegd om dit te controleren. Een leerplichtambtenaar is ook niet aangewezen om een inhoudelijke toets op de kwaliteit van het onderwijs te kunnen doen. De consulent van Bureau Leren en Doorstromen probeert wel altijd in gesprek te komen met de ouders en dit gesprek aan te gaan. De meeste ouders willen dit wel en geven aan dit op orde te hebben. Of dit daadwerkelijk zo is weten we niet. Als ouders dit gesprek niet willen kunnen

ze niet gedwongen worden. Als ouders het gesprek wel willen aangaan, vragen we ook naar het sociale netwerk van het kind.

Vraag 4

Op welke wijze onderhoudt de gemeente contact met gezinnen die gebruikmaken van deze vrijstellingsregeling?

Antwoord

Zie bovenstaande antwoord.

Vraag 5

Is het college bekend met de recente jurisprudentie en maatschappelijke discussie rondom thuisonderwijs en de gevolgen daarvan voor gemeenten?

Antwoord

Het college is bekend met de recente jurisprudentie en de maatschappelijke discussie rondom thuisonderwijs en de mogelijke gevolgen daarvan voor gemeenten. Uitgangspunt blijft dat vrijstellingen op grond van de Leerplichtwet terughoudend worden beoordeeld, binnen de geldende wettelijke kaders. Daarnaast wordt dit onderwerp periodiek besproken in regionaal verband, waaronder in de stuurgroep onderwijs Parkstad.

Vraag 6

Heeft deze ontwikkeling gevolgen voor de wijze waarop de gemeente Heerlen aanvragen voor vrijstelling beoordeelt of begeleidt?

Antwoord

Ja. Op dit moment worden alle aanvragen aangehouden omdat op zeer korte termijn een overleg gepland staat tussen het ministerie OCW, Openbaar Ministerie en vakvereniging Ingrado waar besluitvorming zal plaatsvinden.

Vraag 7

Verwacht het college dat bestaande of toekomstige vrijstellingen in Heerlen als gevolg van deze ontwikkelingen opnieuw zullen worden beoordeeld?

Antwoord

Voor ouders die al eerder vrijstelling kregen komt er mogelijk een overgangsjaar waarin een plan gemaakt wordt om toe te werken naar school of een traject voor hun kind. Voor jeugdigen die al meerdere jaren thuiszitten en toekomstige aanvragen zijn de ontwikkelingen nog niet bekend.

Vraag 8

Hoeveel leerplichtzaken zijn in de afgelopen vijf jaar in Heerlen geregistreerd waarbij sprake was van langdurige afwezigheid van onderwijs of van zogenoemde thuiszitters?

Antwoord

Er waren in de afgelopen 5 jaar 288 meldingen van thuiszitten (een kind dat een periode van 4 weken of langer thuiszit zonder traject). Een kind kan meerdere perioden van thuiszitten hebben (en tussendoor weer naar school zijn gegaan).

Vraag 9

In hoeverre maakt het college onderscheid tussen kinderen die thuisonderwijs ontvangen op basis van een wettelijke vrijstelling en kinderen die zonder passend onderwijs thuiszitten?

Antwoord

Voor thuiszitters werken we als leerplicht samen met onderwijs en ketenpartners om een oplossing te vinden. Kinderen met een wettelijke vrijstelling niet, daar zijn we niet voor bevoegd en hier is vanuit ouders een bewuste keuze om het kind niet op school te willen inschrijven. Als er voor deze kinderen een overgangsjaar en een plan komt, werken we wel samen om deze jeugdigen en hun ouders te ondersteunen.

Vraag 10

Deelt het college de opvatting dat ieder kind recht heeft op kwalitatief goed onderwijs én voldoende mogelijkheden voor sociale ontwikkeling en contact met leeftijdsgenoten? Zo ja, op welke wijze wordt hier in Heerlen invulling aan gegeven?

Antwoord

Zeker. Vanuit het college is nadrukkelijk aangegeven dat vrijstellingen bezwaar tegen richting onwenselijk zijn en dat het beoordelingskader van het OM strikt toegepast moet worden. Dit is ook gebeurd, maar deze vrijstelling wordt volgens de leerplichtwet automatisch verstrekt als ouders aan de voorwaarden voldoen. In het afgelopen jaar was het probleem dat als een vrijstelling bezwaar tegen richting werd afgewezen en de ouders hun kind desondanks niet inschreven, het OM de ouders niet wilde vervolgen. De leerplichtambtenaar kon daarom niet hierop handhaven.

Vraag 11

Zijn er binnen Heerlen signalen bekend dat ouders behoefte hebben aan een wettelijke regeling voor thuisonderwijs met kwaliteits- en toezichtseisen?

Antwoord

Nee, daar hebben we geen zicht op. Een aantal ouders die thuisonderwijs geeft, zegt wel aangesloten te zijn bij een vereniging voor thuisonderwijs.

Vraag 12

Is het college bereid de gemeenteraad actief te informeren wanneer landelijke wetgeving, jurisprudentie of beleidswijzigingen aanleiding geven tot aanpassing van het lokale beleid rondom leerplicht, vrijstellingen en thuisonderwijs?

Antwoord

Ja. Bureau Leren en Doorstromen heeft in januari 2026 een toelichting gegeven in de commissie Maatschappij en Welzijn. Een raadsinformatiebrief thuiszitters wordt in juli 2026 verstuurd. Een nieuwe voorlichting voor de commissie MW wordt ingepland na de zomervakantie.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester,

de secretaris a.i.,

drs. R. Wever

drs. R. van Wuijtswinkel